

Effektiv undervisning och meningsfullt lärande med hjälp av lektionsobservationer i Åmåls kommuns grundskolor med start höstterminen 2021

Handlingsplan läsåren 2021/2022 och 2022/2023

Under höstterminen 2021 utvecklar Åmåls kommun arbetet med att förbättra den systematiska uppföljningen av skolans huvuduppdrag – *undervisning*. Arbetet sker i form av lektionsobservationer och lärandesamtal och verktyget Bravolesson används på samtliga kommunala grundskolor som ett stöd i arbetet.

Varför ska vi observera

Den pedagogiska forskningen är samstämmig när det gäller de socioekonomiska faktorernas starka inverkan på elevernas lärande. Men forskningsbilden harmoniserar också när det gäller hur stor påverkan den enskilde lärarens undervisning har på elevernas lärande (Hattie, Timperley). När lärare över tid anpassar undervisningen efter elevernas behov och förutsättningar, utövar ett tydligt ledarskap med höga förväntningar på eleverna och kontinuerligt följer upp elevernas studieresultat desto större lärande utvecklas hos eleverna (Jarl, Blossing, Andersson – *”Att organisera för skolframgång”*).

(Millward & Timperley 2019) menar också att starka kopplingar *”tight coupling”*; att skapa gemensamma band mellan organisationens medlemmar om vad som är huvudsyftet med verksamheten, utveckling av undervisning och lärande, oavsett elevernas förutsättningar- och att kontinuerligt följa upp elevernas lärande och justera undervisningen därefter gynnar elevernas lärande. I en studie av över 50 000 elever från USA, Nederländerna och England framkommer en positivt signifikant relation mellan kollegialt samarbete kring undervisningen och elevernas studieprestationer (Lomos m. fl, 2010).

Vad ska vi observera

Observationer av hög kvalitet bygger på en gemensam analys och förståelse om vad effektiv och bra undervisning är där observationerna genomförs på ett enhetligt sätt med hjälp av ett gemensamt observationsschema. Det är viktigt att det inte är observatörens personliga tankar och teorier som ska styra observationen utan elevernas lärande måste vara i fokus (Timperley, 2013). Det handlar om att göra läraren till expert på att se sambandet mellan metoder och vilken effekt dessa har på elevernas lärande inte på undervisningsmetoderna i sig (Gerrevall, 2017).

Alla skolor genomför systematiska observationer av med hjälp av indikatorerna *studiero, anpassar undervisning till eleverna i gruppen, genomför en genomtänkt lektionsstart* och gör ett tydligt

sammanfattande lektionsslut från Skolinspektionens observationsschema. Respektive skola har också möjlighet att välja någon annan indikator som skolan ser stora behov i att förbättra undervisningen i.

Hur ska vi observera

Den tänkta tidsplanen omfattar två läsår som är indelade i 4 perioder där varje period omfattar ca 1 termin.

Det långsiktiga målet är:

- att bygga en skolkultur där det är naturligt för lärare att studera sin och andras undervisning för att utveckla elevernas lärande.
- att vi ska märka att undervisningen blir bättre över tid

Mål att nå under det första läsåret är:

- att alla lärare har gjort en självskattning och blivit bekanta med verktyget Bravolesson
- att det råder förtroende, tillit och öppenhet kring att ge, få och ta emot konstruktiv feedback
- att alla lärare har läst och reflekterat med kollegor kring boken *"Relationellt ledarskap i klassrummet – så skapas magi"* av Åsa Hirsh.
- att alla lärare är väl bekanta med Skolinspektionens observationsprotokoll
- att observationerna bygger på systematik och forskning kring god undervisning
- att rektor har möjlighet att fokusera på rollen som pedagogisk ledare och rättsgarant för kvaliteten i undervisningen
- att vi ska kunna se att undervisningen har förbättrats för de indikatorer som vi valt att observera

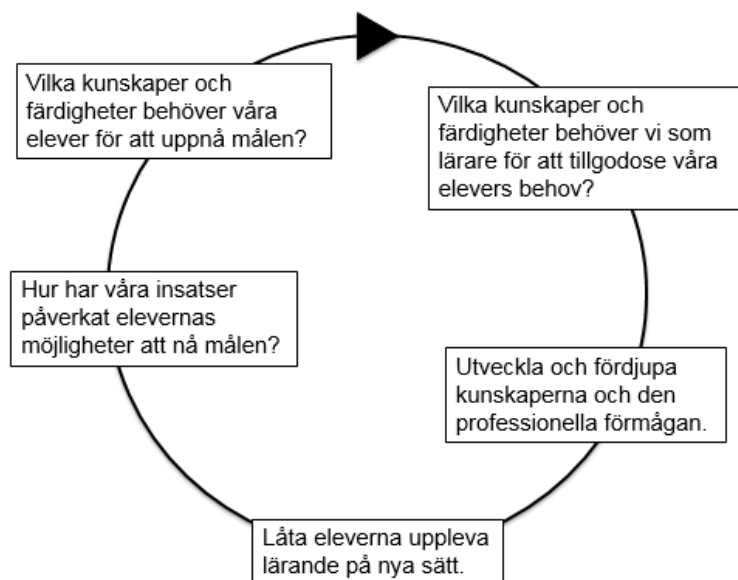
Mål att nå inom två år

- att det råder förtroende, tillit och öppenhet kring att ge, få och ta emot konstruktiv feedback
- att verksamheten är organiserad så att all personal har möjlighet att delta i kollegialt lärande som bygger på lektionsobservationer för att tillsammans förbättra undervisningen
- att elevernas kunskapsresultat förbättras
- att vi kan se ökad positiv upplevelse hos eleverna inom områden som berör undervisning på skolenkäten
- att undervisningen har utvecklats inom de indikatorer som vi observerar jämfört med starten

Tre utgångspunkter

- **Timperleys kunskapscykel** - Målet är att bygga en kunskapsbildande cykel där lärare, utifrån **elevernas lärande**, systematiskt utvärderar och utvecklar sin egen undervisning. Lektionsobservationer och didaktiska samtal mellan rektor/lärare, förstelärare/lärare eller lärare/lärare ska upplevas som stödåtgärder i cykeln.

- **Rektor tar täten** – rektor genomför lektionsobservationer och didaktiska samtal. Enligt 2 kap. 3 § skollagen (2010:800) är rektor ansvarig för att utveckla utbildningen och att stödja arbetet med att utvärdera undervisningen. Det är därför viktigt att rektor aktivt deltar i processen.
- **Förstelärarna i Åmåls grundskolor** - samtliga förstelärare har i sitt uppdrag särskilt ansvar för att följa upp lektionsobservationerna på respektive skola. Förstelärarna ska leda kollegiala samtal i grupper, enskilda samtal med lärare och samtal med rektor kring lärdomar från lektionsobservationerna.

Period 1

Varje skola har gemensam uppstart där fokus är att observationer, samtal om lektioner och analys av observationer görs för att förbättra undervisningen och elevernas lärande. Syftet är att stödja varandra inte kontrollera varandra.

Vid uppstarten presenteras plan och upplägg av arbetet och observationsschema med tillhörande stöd för det didaktiska samtalet presenteras.

Skolans förstelärare och rektor följer regelbundet upp de observationer som genomförs på skolan.

På Workshop i slutet av perioden diskuterar kollegiet i grupper och gemensamt det underlag för alla lektionsobservationer utifrån den eller de indikatorer som observerats under perioden.

På workshop diskuteras vilka lärdomar som gjorts och reflektioner kring hur vi kan bli bättre inom indikatorn tas fram.

Lämpliga avsnitt ur Åsa Hirshs bok "Relationellt ledarskap i klassrummet – så skapas magi" läses och samtalas om i olika grupper.

Period 2

Varje skola har gemensam uppstart där fokus är att observationer, samtal om lektioner och analys av observationer görs för att förbättra undervisningen och elevernas lärande. Syftet är att stödja varandra inte kontrollera varandra.

Skolans förstelärare och rektor följer regelbundet upp de observationer som genomförs på skolan.

På Workshop i slutet av perioden diskuterar kollegiet i grupper och gemensamt det underlag för alla lektionsobservationer utifrån den eller de indikatorer som observerats under perioden.

På workshop diskuteras vilka lärdomar som gjorts och reflektioner kring hur vi kan bli bättre inom indikatorn tas fram.

Workshop där elevsvar och lärares svar presenteras och diskuteras.

Lämpliga avsnitt ur Åsa Hirshs bok "Relationellt ledarskap i klassrummet – så skapas magi" läses och samtalas om i olika grupper.

Period 3

Varje skola har gemensam uppstart där fokus är att observationer, samtal om lektioner och analys av observationer görs för att förbättra undervisningen och elevernas lärande. Syftet är att stödja varandra inte kontrollera varandra.

Skolans förstelärare och rektor följer regelbundet upp de observationer som genomförs på skolan.

På Workshop i slutet av perioden diskuterar kollegiet i grupper och gemensamt det underlag för alla lektionsobservationer utifrån den eller de indikatorer som observerats under perioden.

På workshop diskuteras vilka lärdomar som gjorts och reflektioner kring hur vi kan bli bättre inom indikatorn tas fram.

Period 4

Varje skola har gemensam uppstart där fokus är att observationer, samtal om lektioner och analys av observationer görs för att förbättra undervisningen och elevernas lärande. Syftet är att stödja varandra inte kontrollera varandra.

Skolans förstelärare och rektor följer regelbundet upp de observationer som genomförs på skolan.

På Workshop i slutet av perioden diskuterar kollegiet i grupper och gemensamt det underlag för alla lektionsobservationer utifrån den eller de indikatorer som observerats under perioden.

På workshop diskuteras vilka lärdomar som gjorts och reflektioner kring hur vi kan bli bättre inom indikatorn tas fram.

Workshop där elevsvar och lärares svar presenteras och diskuteras.

Kommande 4 perioders observationer diskuteras och korrigeras utifrån resultat från observationer, elev- och lärares svar på utvärdering kring de 4 perioderna.

Kent Jönsson, verksamhetschef grundskola